
LUKUTAITOTYÖ

VUOSIRAPORTTI 2018

Kiitos yhteistyöstä

Tässä muistiossa raportoidaan lukutaitotyöstä Afrikassa ja Boliviassa. Seurakunnan yhteistyösopimus on osa tätä laajempaa kokonaisuutta.

Suomen Pipliaseura kiittää yhteistyöstä ja luottamuksesta lähetystyön- ja kansainvälisen diakonian toteuttamisessa.

Pipliaseuran seurakunnasta vastaanottaman kannatuksen määrä Kirkon lähetystyön ja kansainvälisen diakonian kannatustilaston mukaan löytyy verkkosivuilta osoitteesta <https://evl.fi/plus/hallinto-ja-talous/tilastot-ja-asiakirjat/lahetystyon-ja-kansainvalisen-avustustoiminnan-tilastoja>. Samasta osoitteesta löytyy myös raportti, jolla kirkon lähetysjärjestöt raportoivat kunkin järjestön tuottojen ja kulujen prosentuaalisesta jakaantumisesta tuotot ja kulut -tilastossa. Kuluryhmät ovat ulkomainen toiminta, ulkomaantyön tukitoimet kotimaassa. Pipliaseura antaa tarvittaessa yksityiskohtaisempia tietoja saamastaan taloudellisesta tuesta ja toimintaan käytetyistä varoista.

LUKUTAITOA NAISILLE AFRIKASSA

Perustiedot: Suomen Pipliaseura on aloittanut vuonna 2017 uuden mittavan lukutaito-ohjelman Afrikassa. Työtä koordinoivat paikalliset pipliaseurat yhteistyökumppaneinaan kirkot ja paikallishallinto.

Kohderyhmä: Ohjelman kohderyhmä on lukutaidottomat naiset. Sen tavoitteena on opettaa 20 000 aikuista naista lukemaan vuoteen 2022 loppuun mennessä. Ohjelmassa on mukana 13 vähemmistökieltä ja viisi maata: Etiopia, Kenia, Malawi, Namibia ja Tansania.

PIPLiA. voimasanoja

Tavoite ja hankkeen eteneminen: Ohjelman ensisijainen tavoite on vähentää lukutaidottomuutta Etiopiassa, Keniassa, Malawissa, Namibiassa ja Tansaniassa tarjoamalla lukutaito-opetusta naisille (myös miehet voivat osallistua), jotka puhuvat 13 vähemmistökieltä. Suunnitelma pohjautuu pipliaseurojen vuonna 2015 aloittamaan lukutaito-opetuksen pilottihankkeeseen Malawissa. Tähän mennessä on mm. kehitetty lukutaitomateriaaleja, koulutettu henkilökuntaa ja lukutaito-ohjaajia sekä järjestetty opetusta neljällä kielellä. Pipliaseurojen kansainvälinen kattojärjestö Yhtyneet Raamattuseurat on strategisesti sitoutunut ohjelmaan.

Kunkin kielen ominaispiirteet ja kansan kulttuuri huomioidaan ohjelmassa tausta-analyysien avulla. Ennen ohjelman laajentamista seuraaviin kieliin niistä hankitaan vastaavat tiedot, ja hyödynnetään jo karttunutta tietoa ja kokemuksia. Myös yhteisten koulutusten, vertaisoppimisen ja kokemusten vaihdon avulla on pystytty hyödyntämään kokemuksia eri maiden ja kieliryhmien välillä, ja näin hankkeet eri kieliryhmien parissa nivoutuvat yhdeksi ohjelmaksi.

Tavoitteena on, että vuoteen 2022 mennessä 20 000 naista oppii lukemaan ohjelman lukutaitokursseilla. Aloitetaan alkeista ja edetään harjoittelemalla lukemista tutuista asioista. Sitten luodaan yhdessä lukutaitomateriaaleja eri aiheista, jolloin on mahdollisuus oppia uusia asioita lukutaidon avulla ja samalla harjaannuttaa lukutaitoa. Gender-analyysien pohjalta lisälukumateriaalit huomioivat myös tasa-arvokysymyksiä. Lisälukutaitomateriaalien teemat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa.

Ohjelman toinen tavoite on lisätä Etiopian, Kenian, Malawin, Namibian ja Tansanian pipliaseurojen lukutaitokapasiteettia. Seurojen henkilökuntaa koulutetaan niin, että ne pystyvät toteuttamaan laajoja vähemmistökielille suunnattuja lukutaito-ohjelmia vuoden 2022 jälkeen.

Kolmas tavoite on lisätä pipliaseurojen ja SIL Internationalin konsulttien tasa-arvotietämystä koulutusohjelman kautta.

Yhteistyössä SIL Internationalin kanssa koulutetaan 800 lukutaito-opettajaa, jotka puhuvat vähemmistökieltä äidinkielenään. Opettajien koulutus ja oppimateriaalien kehitys alkoi Malawissa vuonna 2016 ja etenee vaiheittain muissa ohjelmamaissa. Kullekin neljälle maalle on nimetty lukutaitotyön konsultti, joka ohjaa ja arvioi työn edistymistä omalla alueellaan.

PIPLiA. voimasanoja

SIL International vastaa ohjelman lukutaitoon liittyvistä konsulttipalveluista ja laajan lukutaitomateriaalin laadunvalvonnasta.

Vuonna 2018 saavutettiin seuraavia tuloksia:

1. Etiopiassa xamtangan kielelle, Keniassa turkanan kielelle, Malawissa jaon kielelle ja Tansaniassa kagurun kielelle valmistettiin kirjoitustyöpajoissa vaikeustason mukaan luokiteltuja kirjasia. Niiden avulla oppilaat kehittävät lukemisen sujuvuutta.
2. Vuonna 2017 valmistuneet xamtangan-, turkanan- ja kagurunkieliset aapiset testattiin 30:ssä koeluokassa. Luokissa opiskeli yhteensä 886 oppilasta. Turkanan luokissa 150 oppi lukemaan. Kagurun luokissa 97 oppi lukemaan. Xamtangan luokat päättyvät huhtikuussa 2019. Ne, jotka eivät vielä suoriutuneet lukutaito-opinnoista, voivat jatkaa opiskelua vuonna 2019.
3. Malawissa jaonkielisten lukutaitoluokkien määrää kasvatettiin koeluokkien jälkeen 30:een. 610:stä jao-oppilaasta 312 läpäisi loppukokeen. Ne, jotka eivät vielä suoriutuneet lukutaito-opinnoista, voivat jatkaa opiskelua vuonna 2019.
4. Yhteensä 120 opettajaa ja neljä lukutaitotyöntekijää sai koulutusta tehtäviinsä xamtangan, turkanan, kagurun ja jaon lukutaitoprojekteissa. Pipliaseurojen henkilökuntaa valmennettiin lukutaitoprojektien hallintaan kussakin maassa.
5. Suomen Pipliaseuran kansainvälisen työn johtaja Richard Brewis vieraili Keniassa ja Tansaniassa varmistaen, että Pipliaseurojen johto antaa täyden tuen lukutaitohankkeille. Hän järjesti myös tutustumismatkan Pipliaseurojen johtajille Malawiin jaon projektiin toukokuussa 2018.
6. Suomen Pipliaseura tuotti *Lukutaitoa naisille Afrikassa* -ohjelmasta vuositeemamateriaalin seurakuntien lähetys- ja kansainvälisyyskasvatukseen. Materiaaliin voi tutustua verkossa: <https://www.piplia.fi/lukutaitoa-naisille-afrikassa/>

Aiheesta pidettiin kuusi vuositeemakoulutusta seurakuntien työntekijöille ja lähetysaktiiveille eri puolilla Suomea.

PIPLiA. voimasanoja

7. *Lukutaitoa naisille Afrikassa* laajenee Namibian Pipliaseuran kutsumana Namibiaan vuonna 2019. Siellä kehitään lukutaitotyötä dhimba-kansan parissa.

BOLIVIA

Aimarankielinen lukutaitohanke

Perustiedot: Monikulttuurisessa ja –kielisessä Boliviassa 36 alkuperäiskielellä on virallinen asema. Suurimmat kieliryhmät ovat aimarat, ketšuat ja guaranit. Aimaroita on vajaa kaksi miljoonaa. Vahvimmat aimarankieliset alueet sijaitsevat Andien ylätasangolla La Pazin ja Oruron lääneissä.

Bolivian opetusministeriön mukaan kaikkien lasten tulee voida oppia lukemaan ja kirjoittamaan omalla kielellään, jotta kielet ja kulttuurit säilyvät elinvoimaisina. (Laki 070)

Alkuperäisväestön paikoitellen korkea lukutaidottomuus on yhteydessä köyhyyteen, heikkoon terveystilanteeseen ja lasten putoamiseen koulujärjestelmän piiristä. Omakielisestä opetusmateriaalista on suuri puute. Keskimäärin maaseudulla lapset käyvät koulua 4,2 vuotta. Koulujen pääkielenä on espanja.

Kohderyhmä: La Pazin läänin ja Oruron alueen aimarankieliset koulut ja niiden oppilaat.

Tavoite ja hankkeen eteneminen: Bolivian Pipliaseuran lukutaitohanke auttaa lapsia oppimaan aimaran kielen aakkoset sekä lukemaan ja kirjoittamaan aimaran kielellä. Pipliaseura on tuottanut luku- ja kirjoitustaidon alkuopetukseen materiaalia sekä opettajien toivomuksesta lisämateriaalia edistyneemmille lukemisen harjoittelua varten. Lukutaitomateriaalissa otetaan huomioon aimara-kulttuuri. Materiaalin valmistus on lähtenyt opettajien ja koulujen tarpeista käsin.

Vuosittain Bolivian Pipliaseurasta vierailaan henkilökohtaisesti valtion kouluissa Andien ylätasangolla tapaamassa opettajia, jakamassa lukutaitomateriaalia, ohjaamassa materiaalin käyttöön ja evaluoimassa materiaalin toimivuutta ja lasten edistymistä luku- ja kirjoitustaidossa. Hyvä vuorovaikutus opettajien ja

PIPLiA. voimasanoja

koulutuksesta vastaavien viranomaisten kanssa takaa sen, että materiaalia odotetaan ja että se tulee myös opetuskäyttöön.

Vuonna 2018 kaikkiaan Bolivian Pipliaseuran lukutaitomateriaaleja jaettiin 2 465 aimarankieliselle oppilaalle Andien alueen kouluissa. Oppilaat saivat paketin, johon kuuluvat kirjoittamisen ja sanastoharjoittelun kirjanen ja kirjoitustarvikkeet. Pipliaseura jakoi myös 9000 kpl Raamatun seikkailut –kirjaa yläkouluille lukutaidon harjoittelua varten. Samalla lapset ja nuoret tulevat tutuiksi Raamatun kanssa ja oppivat Raamatun arvoja. Luku- ja kirjoitustaidoissa parhaiten edistyneille oppilaille jaettiin myös kuvaraamatut.

Kouluilta saatu palaute on ollut hyvin myönteistä. Pipliaseuran tekemät henkilökohtaiset vierailut kouluille ovat vahvistaneet yhteistyötä opettajien, kouluviranomaisten ja aimarayhteisöjen johtajien kanssa.

Hanketta toteutetaan yhteistyössä Norwegian Mission Alliance ja Samaritan Purse -järjestöjen kanssa. Hanke mahdollistaa myös aimaran kielen uudistetun aakkoston opettamisen aikuisille. Vuonna 2011 valmistui aimarankielisen Raamatun tarkistuskäännös, jossa on käytetty uudistettua aakkostoa.

Suomen Pipliaseuran tuki aimarankieliselle lukutaitohankkeelle päättyi vuoden 2018 lopussa.

PIPLiA. voimasanoja